

**Державні санітарні норми та правила
«Порядок управління медичними відходами, у тому числі вимоги щодо
безпеки для здоров'я людини під час утворення, збирання, зберігання,
перевезення, оброблення таких відходів»**

I. Загальні положення

1. Ці Державні санітарні норми та правила встановлюють загальні вимоги до управління медичними відходами в закладах охорони здоров'я, фізичними особами – підприємцями, які зареєстровані в установленому законом порядку та одержали ліцензію на провадження господарської діяльності з медичної практики, державними спеціалізованими установами, що здійснюють судово-експертну діяльність, неурядовими організаціями, які здійснюють діяльність у сфері протидії поширенню хвороб, зумовлених ВІЛ, закладами громадського здоров'я (далі – утворювачі відходів), суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, які отримали дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів та/або ліцензію на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, суб'єктами господарювання, які отримали ліцензію на внутрішні перевезення небезпечних відходів вантажними автомобілями.

2. Ці Державні санітарні норми та правила не поширюються на підприємства з виробництва фармацевтичної продукції і медичні відходи, що утворюються у ветеринарній практиці та у побуті.

3. У цих Державних санітарних нормах та правилах терміни вживаються в таких значеннях:

біологічні рідини – всі рідини, які утворюються організмом людини / експериментальних тварин, циркулюють в середині організму або виділяються назовні;

валідація шафи біологічної безпеки класу I (далі – валідація) – інструментальні та інші дії (наприклад, оцінка реагування шафи біологічної безпеки класу I на перекриття вентиляційних каналів чи зниження швидкості руху повітря), які доводять досягнення очікуваних і відтворюваних результатів внаслідок використання шафи біологічної безпеки класу I;

дезінфекція медичних відходів – хімічний метод, спрямований на знищення патогенних та умовно патогенних збудників;

система управління медичними відходами – комплекс заходів, які здійснює утворювач відходів, що включає роздільне збирання та маркування відходів, їхнє перенесення у корпусні / міжкорпусні (накопичувальні) приміщення зберігання медичних відходів на території утворювача відходів (далі – приміщення тимчасового зберігання відходів), підготовку медичних відходів до відновлення / видалення (за необхідності) та передавання медичних відходів суб'єкту господарювання у сфері управління відходами з метою їхнього відновлення / видалення;

стандартна операційна процедура (далі – СОП) – документально описана і затверджена керівником утворювача відходів покрокова методика системного процесу, яка спрямована на отримання бажаного та очікуваного результату цього процесу і враховує зменшення ризиків для життя і здоров'я працівника.

Інші терміни у цих Державних санітарних нормах та правилах вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про управління відходами», «Про систему громадського здоров'я», «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку», «Про поводження з радіоактивними відходами», «Про лікарські засоби», «Про охорону праці», «Про перевезення небезпечних вантажів», «Основи законодавства України про охорону здоров'я», «Про безпеку та якість донорської крові та компонентів крові» та інших нормативно-правових актах в сфері ядерної енергії і радіаційної безпеки, управління відходами, захисту людини та навколишнього природного середовища від шкідливого впливу радіоактивних відходів, охорони здоров'я і охорони праці.

4. Роздільне збирання та зберігання медичних відходів (далі – відходи) проводиться всіма утворювачами відходів.

5. Проведення господарської діяльності з оброблення небезпечних відходів проводиться суб'єктами господарювання у сфері управління відходами, які отримали дозвіл на здійснення операцій з оброблення відходів, відповідно до Порядку видачі, відмови у видачі, анулювання дозволу на здійснення операцій з оброблення відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 грудня 2023 року № 1328 (далі – Дозвіл), та ліцензії на провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з управління небезпечними відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05 грудня 2023 року № 1278 (далі – Ліцензія).

Засоби виміральної техніки, які використовуються суб'єктом господарювання в сфері управління відходами, що отримав Дозвіл і Ліцензію, підлягають періодичній повірці та повірці після ремонту відповідно до статті 17 Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність».

6. Видалення відходів, шляхом їхнього спалювання в установках спалювання відходів або в установках сумісного спалювання відходів проводиться з дотриманням вимог статті 39 Закону України «Про управління відходами», окрім відходів за кодом 18 01 02, відповідно до Національного переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102 (далі – Національний перелік відходів).

Видалення відходів за кодом 18 01 02 шляхом їхнього спалювання в установках спалювання відходів або в установках сумісного спалювання відходів проводиться з дотриманням вимог частин першої та другої статті 39 Закону України «Про управління відходами».

7. Перевезення небезпечних відходів здійснюється суб'єктами господарювання, які отримали ліцензію на внутрішні перевезення небезпечних вантажів та небезпечних відходів вантажними автомобілями, відповідно до Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним транспортом, міжнародних перевезень пасажирів та вантажів автомобільним транспортом, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02 грудня 2015 року № 1001 (далі – перевізники).

Перевізники здійснюють перевезення відходів з урахуванням частини п'ятої статті 48 Закону України «Про автомобільний транспорт».

8. Поводження з радіоактивними відходами, які утворюються в результаті діяльності утворювача відходів, здійснюється відповідно до Закону України «Про поведження з радіоактивними відходами».

9. Класифікація відходів проводиться утворювачем відходів відповідно до Порядку класифікації відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2023 року № 1102.

Класифікація відходів здійснюється відповідно до Національного переліку відходів, з урахуванням додатка 3 до Закону України «Про управління відходами».

10. Облік відходів та подання звітності щодо утворених відходів проводиться утворювачем відходів відповідно до Порядку створення та адміністрування інформаційної системи управління відходами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2023 року № 1279.

11. Управління відходами хімічних препаратів (код 18 01 07 відповідно до Національного переліку відходів) здійснюється відповідно до Закону України «Про управління відходами» та листка-вкладиша / інструкції для медичного застосування.

12. Управління відходами лікарських препаратів (код 18 01 09 відповідно до Національного переліку відходів) здійснюється відповідно до Порядку провадження діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, та контролю за їх обігом, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 червня 2009 року № 589; Правил проведення утилізації та знищення неякісних лікарських засобів, до складу яких входять наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України від 19 березня 1999 року № 67/59, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 22 липня 1999 року за № 496/3789; Правил утилізації та знищення лікарських засобів, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24 квітня 2015 року № 242, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 18 травня 2015 року за № 550/2699.

13. Узагальнені вимоги до управління відходами утворювачами відходів наведені в додатку 1 до цих Державних санітарних норм та правил.

14. Управління побутовими відходами проводиться відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами».

Збирання кухонних відходів та відходів підприємств громадського харчування, що піддаються біологічному розкладу (код 20 01 08 відповідно до Національного переліку відходів) (далі – харчові відходи) здійснюється роздільно від інших побутових відходів у багаторазові ємності або одноразові мішки / пакети.

Зберігання харчових відходів в окремих спеціальних контейнерах, за відсутності спеціально виділеного холодильного обладнання, допускається не більше 24 годин. Утворювач відходів забезпечує запас контейнерів не менше ніж на 24 години. Контейнери від харчових відходів очищуються і дезінфікуються шляхом протирання після кожного спорожнення.

II. Загальні вимоги до організації управління відходами

1. Для організації системи управління відходами і щоденного контролю за її дотриманням, утворювач відходів визначає відповідальну особу. Відповідальною особою не може бути призначено:

1) працівника / спеціаліста служби охорони праці;

2) працівника, який займає посаду медичного працівника, відповідно до Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників (випуску 78

«Охорона здоров'я»), затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 29 березня 2002 року № 117.

Фізична особа – підприємець безпосередньо організовує управління відходами, тобто є відповідальною особою.

2. На кожен із заходів системи управління відходами відповідальною особою розробляється СОП, що затверджується керівником утворювача відходів.

3. Працівники не допускаються до виконання робіт з відходами без проведених навчання, підготовки і перевірки знань (далі – навчання) щодо СОП, залежно від залученості (виконування працівниками процесів управління відходами). Навчання обов'язково включає СОП щодо алгоритму дій у разі виникнення аварійних ситуацій.

Навчання проводиться планово один раз на рік і позапланово в разі потреби (наприклад, впровадження утворювачем відходів нового СОП, виникнення аварійної ситуації).

4. Управління відходами здійснюється відповідно до схеми управління відходами, яка розробляється відповідальною особою і затверджується керівником утворювача відходів. Схема управління відходів переглядається щорічно та в разі потреби (наприклад, відкриття/закриття структурного підрозділу у закладі охорони здоров'я, критичне збільшення кількості відходів внаслідок ліквідації наслідків надзвичайної ситуації).

5. Схема управління відходами включає:

1) перелік працівників, які залучені до управління відходами, відповідно до кожного з етапів, наведених у пункті 2 цього розділу, за виключенням роздільного збирання відходів, які проводяться усіма працівниками утворювача відходів;

2) перелік відходів за кодом, групою, підгрупою і видом відходів, відповідно до Національного переліку відходів, що утворюються у кожному з структурних підрозділів (далі – підрозділ) або утворювачем відходів в цілому;

3) перелік аварійних ситуацій та СОП щодо послідовності дій працівників в разі їхнього виникнення;

4) перелік необхідних засобів індивідуального захисту (далі – ЗІЗ) відповідно до небезпеки відходів;

5) СОП щодо перевезення відходів до приміщення тимчасового зберігання відходів;

6) СОП щодо проведення підготовки до відновлення відходів і перелік технологічного устаткування для його проведення (за наявності);

7) місце для підготовки до відновлення відходів (за наявності відповідного технологічного устаткування);

8) СОП щодо вивезення відходів за категоріями / підкатегоріями.

6. Роздільне збирання відходів проводиться в місці їхнього утворення у окремі ємності (контейнери, мішки / пакети), що візуально чітко розрізняються за кольором та/або маркуванням.

7. Заборонено змішувати, накопичувати, зберігати, перевозити, захоронювати небезпечні відходи разом з відходами, що не є небезпечними.

8. У місцях первинного утворення відходів мають бути запасні ємності (контейнери, мішки / пакети) для роздільного збирання відходів.

9. Маркування і пакування небезпечних відходів здійснюється відповідно до додатку 2 до цих Державних санітарних норм та правил.

10. Зберігання небезпечних відходів проводиться у приміщенні тимчасового зберігання, що виключає доступ сторонніх осіб.

11. Вивезення відходів здійснюється за графіком, який затверджується керівником утворювача відходів.

12. Працівники, які контактують з відходами, проходять обов'язкові попередні (при прийомі на роботу) та періодичні медичні огляди відповідно до Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21 травня 2007 року № 246, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23 липня 2007 року за № 846/14113, та Правил проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв та організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 23 липня 2002 року № 280, зареєстрованих в Міністерстві

юстиції України 08 серпня 2002 року за № 639/6927 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 21 лютого 2013 року № 150).

13. Керівник утворювача відходів забезпечує наявність і запас ЗІЗ та організовує проведення навчання працівників щодо їхнього використання на робочих місцях, відповідно до Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 29 листопада 2018 року № 1804, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 27 грудня 2018 року за № 1494/32946.

14. Працівники, які здійснюють переміщення відходів в межах території утворювача відходів і дезінфекцію відходів, забезпечуються захисним взуттям (наприклад, гумові чоботи) та ЗІЗ відповідно до оцінки ризиків впливу небезпеки відходів, але мінімально:

1) рукавичками захисними (захист від інфекційних агентів та хімічних речовин);

2) фартухом захисним (водонепроникний, захист від інфекційних агентів та хімічних речовин);

3) медичними (хірургічними) масками.

ЗІЗ мають відповідати Технічному регламенту щодо медичних виробів, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 02 жовтня 2013 року № 753 (далі – Технічний регламент щодо медичних виробів) та/або Технічному регламенту засобів індивідуального захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 771.

III. Вимоги до управління відходами, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції

1. До відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (код 18 01 03* відповідно до Національного переліку відходів) (далі – інфекційно небезпечні відходи) належать такі відходи:

1) використані небезпечно гострі предмети і медичні вироби (наприклад, голки, шприци з одягнутою голкою, скальпелі та їхні леза, битий скляний посуд, внутрішньовенні катетери, ланцети для забору крові) забруднені біологічними рідинами;

2) імунобіологічні лікарські засоби, з первинною упаковкою лікарського засобу, яка не втратила цілісність:

із закінченим терміном придатності;

які зберігалися із порушенням холодового ланцюга;

із візуальними характеристиками, що змінилися, які не визначені в інструкції для медичного застосування (наприклад, наявність осаду та/або сторонніх домішок, зміна кольору і прозорості);

3) медичні вироби, забруднені імунобіологічними лікарськими засобами, кров'ю та/або іншими біологічними рідинами (наприклад, кисневі маски, шприци без одягненої голки, ЗІЗ);

4) відходи, що утворилися в результаті діяльності медичних лабораторій (мікробіологічні культури і штами, що містять будь-які живі збудники інфекційних хвороб; живі вакцини, непридатні до використання, залишки живильних середовищ, інокуляції, змішування мікробіологічних культур збудників інфекційних хвороб);

5) відходи крові та компонентів крові, які:

отримані від донорів крові та/або компонентів крові, що підпадають під Критерії відсторонення донорів цільної крові та компонентів крові, визначені у додатку 3 до Порядку медичного обстеження донорів крові та компонентів крові, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 01 серпня 2005 року № 385, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16 серпня 2005 року за № 895/11175 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 08 лютого 2021 року № 207);

зберігалися без дотримання умов зберігання донорської крові та компонентів крові, визначених у додатку 3 Порядку дотримання показників безпеки та якості донорської крові та компонентів крові, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 09 березня 2010 року № 211, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 08 червня 2010 року за № 368/17663 (у редакції наказу Міністерства охорони здоров'я України від 02 травня 2023 року № 818);

б) біологічні рідини, включно з фізіологічними виділеннями (рідкі біологічні відходи), в тому числі рідкі біологічні відходи віваріїв, отримані від пацієнтів / тварин хворих на такі інфекційні хвороби:

віспа (натуральна віспа);

віспа мавп (тпрох);

гарячка Ласса;

гарячка Марбург;

вірусний гепатит А (лише випорожнення (фекалії);
грип людський пандемічний;
дифтерія (лише виділення з уражених шкіри або слизових оболонок);
поліомієліт (паралітичний) (лише випорожнення (фекалії);
сальмонельоз (лише випорожнення (фекалії);
туляремія;
хвороба, викликана вірусом Ебола;
холера (лише випорожнення (фекалії);
черевний тиф (лише випорожнення (фекалії);
чума;
нові інфекційні хвороби або інфекційні хвороби з невідомими шляхами інфікування.

2. Проведення дезінфекції інфекційно небезпечних відходів не допускається, окрім інфекційно небезпечних відходів, визначених у підпункті б пункту 1 цього розділу.

3. При збиранні інфекційно небезпечних відходів забороняється:

1) руйнувати, розбирати і розрізати інфекційно небезпечні відходи, у тому числі використані системи для внутрішньовенних інфузій;

2) знімати голку зі шприца після його використання;

3) пересипати (перевантажувати) / переливати інфекційно небезпечні відходи з однієї ємності в іншу, за винятком підготовлених до відновлення / видалення відходів та в разі виникнення аварійних ситуацій, перелік яких визначається схемою управління відходами;

4) утрамбовувати інфекційно небезпечні відходи;

5) встановлювати одноразові та багаторазові ємності для роздільного збирання інфекційно небезпечних відходів на відстані менше одного метра від нагрівальних приладів.

4. Для первинного пакування інфекційно небезпечних відходів, визначених підпунктом 1 пункту 1 цього розділу, використовуються контейнери, що не проколюються і призначені виробником для пакування небезпечно гострих інфекційно небезпечних відходів. Контейнер повинен мати кришку, що щільно прилягає та унеможливує його безконтрольне розкриття. Використовувати контейнери обмеженого (багаторазового) використання для збирання небезпечно гострих інфекційно небезпечних відходів заборонено.

5. Інфекційно небезпечні відходи, визначені в підпункті 2 пункту 1 цього розділу, підлягають виключно вторинному пакуванню.

6. Інфекційно небезпечні відходи, визначені підпунктами 3, 4 пункту 1 цього розділу, збирають у первинне пакування – ємності (контейнери або мішки / пакети), що стійкі до механічних пошкоджень і призначені виробником для пакування інфекційно небезпечних відходів.

7. Інфекційно небезпечні відходи, визначені підпунктом 5 пункту 1 цього розділу, збирають у багаторазові контейнери, що стійкі до оброблення насиченим водяним паром під тиском (контейнери для автоклавування) та до температури 134°C.

8. Збирання інфекційно небезпечних відходів у місцях їхнього утворення здійснюється впродовж робочої зміни (не більше 24 годин).

При збиранні інфекційно небезпечних відходів, визначених підпунктом 1 пункту 1 цього розділу, допускається заповнення контейнерів протягом семи діб.

9. Заборонено заповнювати ємності (контейнери, мішки / пакети) для інфекційно небезпечних відходів більше ніж на 75%.

10. Перед перевезенням за межі місця утворення інфекційно небезпечних відходів (наприклад, за межі підрозділу), первинне пакування закривається (контейнери замикаються кришками, а мішки / пакети зав'язуються) та поміщається у контейнери вторинного пакування, які відповідають EN 840-1 / ДСТУ EN 840-1 «Контейнери для збирання та перероблення відходів пересувні. Частина 1. Контейнери двоколісні місткістю до 400 л для гребінчастих підймальних пристроїв. Розміри та конструкція» (далі – ДСТУ EN 840-1).

Перевезення інфекційно небезпечних відходів за межі місця утворення у первинному пакуванні заборонено.

11. Інфекційно небезпечні відходи, визначені у підпунктах 1, 2 пункту 1 цього розділу, підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

12. Інфекційно небезпечні відходи, визначені у підпункті 3 пункту 1 цього розділу, які можуть бути відновлені (повторно використані або піддані рециклінгу), підлягають підготовці до відновлення з метою подальшої реалізації / передавання таких відходів суб'єктам господарювання у сфері управління відходами, які здійснюють відновлення відходів та мають Дозвіл і Ліцензію.

Інфекційно небезпечні відходи, визначені у підпункті 3 пункту 1 цього розділу, відновлення яких вимагає різних технологічних підходів (наприклад, відходи виготовлені з поліпропілену і скла), підлягають роздільному збиранню до проведення підготовки до відновлення.

Інфекційно небезпечні відходи, визначені у підпункті 3 пункту 1 цього розділу, що можуть бути відновлені, але роздільне збирання яких утворювачем відходів утруднено або неможливе (наприклад, відсутність достатньої кількості працівників для роздільного збирання відходів), підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

13. Відходи, визначені у підпункті 3 пункту 1 цього розділу, які не можуть бути відновлені (наприклад, медичні рукавички латексні), та підпунктом 4 пункту 1 цього розділу підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

14. Процедура підготовки до відновлення відходів, визначених у пункті 12 цього розділу, проводиться методом оброблення насиченим водяним паром під тиском за допомогою спеціального обладнання – парових стерилізаторів (автоклавів), які відповідають Технічному регламенту обладнання, що працює під тиском, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 року № 27. Парові стерилізатори (автоклави) обладнуються хепа-фільтрами класу не нижче Н 14 відповідно до ДСТУ EN 1822-1 «Фільтри повітряні високоефективні (ЕРА, НЕРА і ULPA). Частина 1. Класифікація, випробування експлуатаційних характеристик, маркування». Хепа-фільтри розташовуються на виході повітря та/чи пари зі стерилізаційної камери. Корпус, в який встановлюється фільтр, оснащується відповідними точками з'єднання для забезпечення можливості перевірки його цілісності. Хепа-фільтри підлягають стерилізації під час кожного циклу оброблення відходів насиченим водяним паром.

Експлуатація парових стерилізаторів (автоклавів) проводиться відповідно до EN 285 / ДСТУ EN 285 «Стерилізація. Стерилізатори парові. Стерилізатори великогабаритні» (далі – ДСТУ EN 285).

Для фракційного вакуумного процесу в парових стерилізаторах (автоклавах) використовуються такі режими стерилізації:

при температурі 121°C – експозиція протягом 30 хвилин;

при температурі 134°C – експозиція протягом 15 хвилин.

Для гравітаційних парових стерилізаторів (автоклавів) використовуються такі режими стерилізації:

при температурі 121°C – експозиція протягом 60 хвилин;

при температурі 134°C – експозиція протягом 30 хвилин.

У випадках підозрюваної / підтвердженої контамінації відходів пріонами (наприклад, відходи нейрохірургічної операційної), використовується режим

стерилізації при температурі 134°C протягом 60 хвилин, незалежно від виду парового стерилізатора (автоклава).

Після проведеної підготовки до відновлення, відходи поміщаються, в тому числі шляхом пересипання, у контейнери вторинного пакування, які відповідають ДСТУ EN 840-1.

15. Інфекційно небезпечні відходи, визначені в підпункті 5 пункту 1 цього розділу, підлягають підготовці до видалення шляхом оброблення насиченим водяним паром під тиском і температурою за допомогою спеціального обладнання – парових стерилізаторів (автоклавів), які відповідають Технічному регламенту щодо медичних виробів. Експлуатація парових стерилізаторів (автоклавів) проводиться відповідно до ДСТУ EN 285 або EN 13060 / ДСТУ EN 13060 «Стерилізатори парові малогабаритні» (далі – ДСТУ EN 13060). Для стерилізації використовується режим стерилізації при температурі не менше 134°C з часом експозиції 30 хвилин.

Після проведеної підготовки до видалення, інфекційно небезпечні відходи, визначені у підпункті 5 пункту 1 цього розділу, підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів, або зливаються в загальну каналізаційну мережу.

Контейнери, в яких проводилася підготовка до видалення, після спорожнення підлягають очищенню і дезінфекції.

16. Інфекційно небезпечні відходи, визначені в підпункті 6 пункту 1 цього розділу, підлягають підготовці до видалення шляхом оброблення розчинами дезінфекційних хімічних засобів, що мають, відповідно до підозрюваного / підтвердженого інфекційного агента, бактерицидну, віруліцидну, фунгіцидну, спороцидну (за необхідності) дію у відповідних режимах та тривалістю експозиції, зазначених в інструкції до дезінфекційного хімічного засобу.

Після проведеної підготовки до видалення, інфекційно небезпечні відходи, визначені в підпункті 6 пункту 1 цього розділу, зливаються в загальну каналізаційну мережу.

17. Перевезення інфекційно небезпечних відходів без попередньої підготовки до відновлення / видалення за межі території утворювача відходів здійснюється перевізником з дотриманням таких вимог:

1) контейнери вторинного пакування повинні бути марковані відповідно до додатку 2 до цих Державних санітарних норм та правил;

2) контейнери вторинного пакування повинні бути щільно закриті;

3) проведено дезінфекцію зовнішніх поверхонь контейнерів вторинного пакування методом протирання;

4) перевезення контейнерів вторинного пакування проводиться спеціалізованим транспортом (кабіна водія ізольована; вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища та його внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції).

18. Перевезення підготовлених до відновлення / видалення інфекційно небезпечних відходів та відходів, визначених підпунктом 2 пункту 1 цього розділу, не потребує дотримання вимог, визначених у пункті 17 цього розділу.

IV. Вимоги до управління відходами хімічних препаратів, що складаються або містять небезпечні речовини та відходами цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів

1. До відходів хімічних препаратів, що складаються або містять небезпечні речовини (код 18 01 06* відповідно до Національного переліку) (далі – токсичні відходи) належить первинна упаковка лікарських препаратів визначених Переліком отруйних лікарських засобів за міжнародними непатентованими або загальноприйнятими назвами, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 серпня 2007 року № 490, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2007 року за № 1007/14274, та Переліком сильнодіючих лікарських засобів за міжнародними непатентованими або загальноприйнятими назвами, затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 серпня 2007 року № 490, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 вересня 2007 року за № 1008/14275.

2. До відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів відносяться всі відходи, що забруднені (контаміновані) цитотоксичним та/або цитостатичним лікарським засобом. Віднесення лікарського засобу до цитотоксичного чи цитостатичного проводиться відповідно до листка-вкладиша.

3. Роботи з токсичними відходами та відходами цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів проводяться виключно із застосуванням відповідних ЗІЗ, які зазначені в листі-вкладиші.

4. Роботи з відходами цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів проводяться у шафі біологічної безпеки класу I. Шафи біологічної безпеки класу I підлягають щорічній валідації.

5. Для первинного пакування токсичних відходів та відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів використовують контейнери з кришками, які герметично прилягають і призначені виробником для пакування токсичних відходів та відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів.

Для збирання токсичних відходів та відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів заборонено використовувати контейнери обмеженого (багаторазового) використання.

6. Контейнери для первинного пакування токсичних відходів та відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів допускається заповнювати протягом одного року, якщо інше не визначено виробником пакування.

Контейнери для відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів відкриваються перед кожним заповненням та потім закриваються виключно у шафі біологічної безпеки класу I.

7. Заборонено заповнювати контейнери для первинного пакування токсичних відходів та відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів більше ніж на 75%.

8. Перед перевезенням за межі місця утворення токсичних відходів та відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів (наприклад, за межі підрозділу), контейнери для первинного пакування закриваються та поміщаються у контейнери вторинного пакування, які відповідають ДСТУ EN 840-1.

Перевезення токсичних відходів та відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів за межі місця утворення у первинному пакуванні заборонено.

9. Токсичні відходи та відходи цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів передаються суб'єкту господарювання у сфері управління відходами, що отримав Дозвіл та Ліцензію.

Токсичні відходи та відходи цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

10. Перевезення токсичних відходів та відходів цитотоксичних / цитостатичних лікарських препаратів за межі території утворювачів відходів, проводиться перевізником із дотриманням наступних вимог:

1) контейнери вторинного пакування мають маркування відповідно до додатку 2 до цих Правил;

2) контейнери вторинного пакування щільно закриті;

3) перевезення контейнерів вторинного пакування проводиться спеціалізованим транспортом (кабіна водія ізольована; вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища та його внутрішнє оздоблення стійке до очищення).

V. Вимоги до управління відходами амальгам для стоматологічних цілей

1. Утворювачі відходів, які використовують стоматологічну амальгаму, видаляють пломби із стоматологічної амальгами або зуби, що містять такі пломби, обладнуються сепараторами амальгами. Сепаратори амальгами повинні забезпечувати утримання та збирання частинок амальгами, включаючи ті, що містяться у використаній воді (рівень утримання не нижче 95%).

2. Для первинного пакування відходів амальгам для стоматологічних цілей (код 18 01 10* відповідно до Національного переліку відходів) використовуються контейнери, виготовлені з матеріалу, який не взаємодіє з ртуттю, і призначені виробником для пакування ртуті або ртутьвмісних відходів.

3. Заборонено заповнювати контейнери для первинного пакування відходів амальгам для стоматологічних цілей більше ніж на 75%.

4. Контейнери для первинного пакування відходів амальгам для стоматологічних цілей допускається заповнювати протягом одного року, якщо інше не визначено виробником пакування.

5. Перед перевезенням за межі місця утворення відходів амальгам для стоматологічних цілей (наприклад, за межі підрозділу), контейнери для первинного пакування поміщають у контейнери вторинного пакування, що герметично закриваються та містять сірку.

Перевезення відходів амальгам для стоматологічних цілей за межі місця утворення у первинному пакуванні заборонено.

6. Відходи амальгам для стоматологічних цілей у вторинному пакуванні передаються суб'єкту господарювання у сфері управління відходами, що отримав Дозвіл та Ліцензію.

7. Перевезення відходів амальгам для стоматологічних цілей за межі території утворювачів відходів, проводиться перевізником із дотриманням наступних вимог:

- 1) контейнери вторинного пакування мають маркування відповідно до додатку 2 до цих Державних санітарних норм та правил;
- 2) контейнери вторинного пакування герметично закриті;
- 3) перевезення контейнерів вторинного пакування проводиться спеціалізованим транспортом (кабіна водія ізольована; вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища та його внутрішнє оздоблення стійке до очищення).

VI. Вимоги до управління відходами гострих інструментів

1. До відходів гострих інструментів (код 18 01 01 відповідно до Національного переліку відходів) відносяться усі відходи гострих медичних виробів, які не визначені підпунктом 1 пункту 1 розділу V та пунктом 2 розділу VI цих Державних санітарних норм та правил.

2. Для пакування відходів гострих інструментів використовуються контейнери з кришкою, що не проколюються.

3. Відходи гострих інструментів передаються суб'єктам господарювання у сфері управління відходами для відновлення / видалення відходів.

4. Відходи гострих інструментів, відновлення яких вимагає різних технологічних підходів (наприклад, відходи, виготовлені з металу і поліпропілену), підлягають роздільному збиранню.

Відходи гострих інструментів, що можуть бути відновлені, але роздільне збирання яких утворювачем відходів утруднено або неможливе (наприклад, відсутність достатньої кількості працівників для роздільного збирання відходів), підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

5. Відходи гострих інструментів, які не можуть бути відновлені (наприклад, склобій), підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

6. Перед перевезенням за межі місця утворення відходів гострих інструментів, контейнери закриваються з метою унеможливлення висипання відходів.

VII. Вимоги до управління відходами частин тіл та органів, включаючи посудини з кров'ю та консервовану кров

1. До відходів частин тіл та органів не відносяться тіла (останки, прах) померлих в розумінні Закону України «Про поховання та похоронну справу».

2. До відходів посудин з кров'ю та консервованої крові відносяться усі відходи крові та її компонентів, включно з їхнім пакуванням, які не визначені підпунктами 1, 3, 5 пункту 1 розділу III цих Державних санітарних норм та правил.

3. Відходи частин тіл та органів, включаючи посудини з кров'ю та консервовану кров (код 18 01 02 відповідно до Національного переліку відходів) збирають у первинне пакування – мішки / пакети, що стійкі до механічних пошкоджень.

4. Збирання відходів частин тіл та органів у місцях їхнього утворення здійснюється впродовж робочої зміни (не більше 24 годин).

5. Заборонено заповнювати мішки / пакети для відходів частин тіл та органів більше ніж на 75%.

6. Перед перевезенням за межі місця утворення відходів частин тіл та органів (наприклад, за межі операційного відділення), мішки / пакети зав'язуються та поміщаються у контейнери для перевезення, які відповідають ДСТУ EN 840-1.

Перевезення відходів частин тіл та органів за межі місця утворення у первинному пакуванні заборонено.

7. Зберігання відходів частин тіл та органів проводиться у спеціально виділеному холодильному обладнанні, яке розміщується в брудній зоні приміщення тимчасового зберігання відходів або у патологоанатомічному відділенні утворювача відходів.

8. Перед зберіганням відходи частин тіл та органів переміщуються із контейнерів для перевезення у непроникні герметичні мішки для трупів та поміщаються у спеціально виділене холодильне обладнання. Контейнери для перевезення після спорожнення підлягають очищенню і дезінфекції.

Зберігати відходи частин тіл та органів у холодильному обладнанні, яке призначене для зберігання харчових відходів, їжі і напоїв, лікарських засобів, медичних виробів та витратних матеріалів заборонено.

Зберігання відходів частин тіл та органів проводиться при температурі, що не перевищує 10°C нижче нуля.

Зберігання відходів частин тіл та органів утворювачем відходів дозволено до одного року, якщо інше не визначено виробником непроникних герметичних мішків для трупів.

9. Перевезення відходів частин тіл та органів за межі території утворювача відходів, проводиться з дотриманням таких вимог:

1) непроникні герметичні мішки для трупів марковані відповідно до додатку 2 до цих Державних санітарних норм та правил;

2) перевезення непроникних герметичних мішків для трупів проводиться спеціалізованим транспортом (вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища та його внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції).

10. Відходи частин тіл та органів підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

11. Рідка частка відходів посудин з кров'ю та консервованої крові зливається в загальну каналізаційну мережу без попередньої підготовки до видалення.

12. Для пакування твердої частки відходів посудин з кров'ю та консервованої крові використовуються мішки / пакети, стійкі до механічних пошкоджень.

13. Тверда частка відходів посудин з кров'ю та консервованої крові підлягає спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

14. Перевезення твердої частки відходів посудин з кров'ю та консервованої крові за межі території утворювача відходів проводиться спеціалізованим транспортом (вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища та його внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції).

VIII. Вимоги до управління відходами, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції

(наприклад, перев'язувальний матеріал, гіпсові пов'язки, простирадла, одноразовий одяг, підгузки тощо)

1. До відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (наприклад, перев'язувальний матеріал, гіпсові пов'язки, простирадла, одноразовий одяг, підгузки тощо) (код 18 01 04 відповідно до Національного переліку відходів), відносяться такі відходи:

1) не визначені підпунктом 3 пункту 1 розділу III цих Державних санітарних норм та правил (наприклад, медичні вироби із закінченим строком придатності);

2) підгузки, засоби особистої гігієни (наприклад, жіночі прокладки), засоби індивідуального захисту пацієнтів / відвідувачів, окрім отриманих від пацієнтів / відвідувачів, хворих на інфекційні хвороби, які визначені підпунктом 6 пункту 1 розділу V цих Державних санітарних норм та правил.

2. Управління відходами підгузків, засобів особистої гігієни, ЗІЗ пацієнтів / відвідувачів, які отримані від пацієнтів / відвідувачів, хворих на інфекційні хвороби, визначені підпунктом 6 пункту 1 розділу III цих Державних санітарних норм та правил, проводиться відповідно до вимог до управління інфекційно небезпечними відходами, що визначені підпунктом 3 пункту 1 розділу III цих Державних санітарних норм та правил.

3. Для первинного пакування відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, використовуються мішки / пакети, стійкі до механічних пошкоджень.

4. Збирання відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, у місцях їхнього утворення здійснюється впродовж робочої зміни (не більше однієї доби).

5. Заборонено заповнювати мішки / пакети для первинного пакування відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, більше ніж на 75%.

6. Перед перевезенням за межі місця утворення відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції (наприклад, за межі структурного підрозділу), мішки / пакети зав'язуються та поміщаються у контейнери вторинного пакування, які відповідають ДСТУ EN 840-1.

Перевезення відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, за межі місця утворення у первинному пакуванні заборонено.

7. Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, які можуть бути відновлені (повторно використані або піддані рециклінгу), підлягають роздільному збиранню, залежно від технологічних підходів до їхнього відновлення (наприклад, відходи зі скла і металу).

Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, що можуть бути відновлені, але роздільне збирання яких утворювачем відходів утруднено або неможливе (наприклад, відсутність достатньої кількості працівників для роздільного збирання відходів), підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів, про що зазначається в схемі управління відходами.

8. Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, які не можуть бути відновлені (наприклад, маски захисні, підгузки, засоби особистої гігієни), підлягають спалюванню в установках спалювання відходів або сумісного спалювання відходів.

9. Відходи, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, передаються суб'єкту господарювання у сфері управління відходами, що отримав Дозвіл та Ліцензію.

10. Перевезення відходів, збирання та видалення яких обумовлено спеціальними вимогами для запобігання виникненню інфекції, за межі території утворювача відходів, проводиться спеціалізованим транспортом (вантажний кузов забезпечує ізоляцію від навколишнього середовища, а внутрішнє оздоблення стійке до очищення і дезінфекції).

ІХ. Вимоги до організації зберігання відходів

1. Контейнери з харчовими відходами розміщуються на контейнерному майданчику для харчових відходів. Контейнерний майданчик повинен бути розташований на території господарської зони утворювача відходів на відстані від лікувальних корпусів та харчоблоку не менше 25 метрів та мати тверде покриття. Розмір контейнерного майданчика повинен перевищувати площу основи контейнерів на 1,5 м в усі боки. Майданчик повинен бути огорожений. Кількість контейнерів визначається потужністю утворювача відходів.

2. Ємності (контейнери, мішки / пакети) роздільного збирання побутових і безпечних відходів розміщуються на майданчику, що має тверде покриття та захищений від погодних умов, та/або в приміщенні, яке унеможливорює доступ сторонніх осіб і тварин, особливо комах та гризунів.

3. Приймання, підготовка до відновлення, зберігання (накопичення) відходів, очищення та дезінфекція стійок-візків, контейнерів та іншого обладнання, що використовується для переміщення відходів, може здійснюватися в окремій будівлі у господарчій зоні з під'їзними шляхами або в складі корпусу, у тому числі у підвальних приміщеннях з автономною витяжною вентиляцією (за винятком установок спалювання / сумісного спалювання відходів).

Приміщення для підготовки до відновлення інфекційно небезпечних відходів шляхом оброблення водною парою під тиском і температурою можуть розміщуватися у структурі підрозділів утворювача відходів при дотриманні вимог до безпечної експлуатації, визначених ДСТУ EN 285 або ДСТУ EN 13060.

4. Площа приміщень управління відходами визначається потужністю утворювача відходів. Склад і мінімальні площі приміщень наведено у додатку 3 до цих Державних санітарних норм та правил.

5. Приміщення управління відходами забезпечуються постачанням холодної та гарячої води, водовідведенням, системою автономної вентиляції або природною вентиляцією. Об'ємно-планувальні і конструктивні рішення приміщень управління відходами мають забезпечувати потоковість технологічного процесу та можливість дотримання принципу поділу на чисту та брудну зони.

6. Приміщення управління відходами поділяється на такі зони:

1) брудна, до якої належать:

приміщення прийому та зберігання відходів, що надходять;
приміщення підготовки до відновлення, обладнане паровими стерилізаторами (автоклавами) (за необхідності);

приміщення очищення та дезінфекції стійок-візків, контейнерів та іншого обладнання, що використовується для переміщення відходів;

2) чиста, до якої належать:

приміщення зберігання підготованих до відновлення відходів;
приміщення зберігання очищених і дезінфікованих стійок-візків, контейнерів та іншого обладнання, що використовується для переміщення відходів;

склад витратних матеріалів;
кімната персоналу;
санітарно-гігієнічне приміщення із зоною для душу.

При невеликих об'ємах відходів, які утворюються утворювачем відходів (до 200 літрів на добу), можливе зберігання та оброблення відходів в одному приміщенні управління відходами брудної зони.

Для зберігання підготованих до відновлення відходів та очищених і дезінфікованих стійок-візків, контейнерів та іншого обладнання, що використовується для переміщення відходів, дозволено використовувати одне приміщення управління відходами чистої зони.

7. Висота приміщень управління відходами визначається відповідно до габаритів технологічного устаткування, що в них встановлюється.

8. У приміщеннях управління відходами поверхні стін, підлоги і стелі мають бути гладкими, стійкими до впливу вологи, мийних і дезінфекційних хімічних засобів. Підлога вкривається вологостійким матеріалом, не слизьким і стійким до механічного впливу.

9. У приміщеннях управління відходами зовнішня та внутрішня поверхні меблів і технологічного устаткування мають бути гладкими, виконаними з матеріалу, стійкого до впливу вологи, мийних та дезінфекційних хімічних засобів.

10. У всіх приміщеннях управління відходами передбачається сумісне або штучне освітлення, відповідно до ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово- комунального господарства України від 03 жовтня 2018 року № 264.

11. Вимоги до організації повітрообміну у приміщеннях управління відходами:

1) повітрообмін має забезпечувати підтримку допустимих параметрів мікроклімату, визначених Санітарними нормами мікроклімату виробничих приміщень, затвердженими постановою головного державного санітарного лікаря України від 01 грудня 1999 року № 42;

2) система вентиляції має унеможливити перетікання повітряних мас з приміщень брудної зони у приміщення чистої зони;

3) у приміщеннях передбачається автономна припливно-витяжна вентиляція з механічним спонуканням. Схема повітрообміну визначається технологічним завданням. Кратність повітрообміну за витяжкою та необхідність установки місцевих відсмоктувачів повітря визначаються, залежно від виду, кількості та потужності технологічного устаткування;

4) витяжна вентиляція з механічним спонуканням без влаштування організованого притоку передбачається з брудних приміщень.

12. Вимоги до кратності повітрообміну та внутрішньої температури приміщень управління відходами наведені у додатку 4 до цих Державних санітарних норм та правил.

13. Приміщення управління відходами оснащуються з урахуванням наступного:

1) розміщення технологічного устаткування забезпечує вільний доступ до всього технологічного устаткування;

2) приміщення зберігання і підготовки до відновлення відходів оснащуються ультрафіолетовими бактерицидними опромінювачами, відповідно до Санітарно-протиепідемічних правил і норм використання ультрафіолетового бактерицидного випромінювання для знезараження повітря та дезінфекції поверхонь в приміщеннях закладів охорони здоров'я та установ / закладів надання соціальних послуг / соціального захисту населення, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 06 травня 2021 року № 882, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 28 липня 2021 року за № 978/36600.

14. Приміщення управління відходами, технологічне устаткування та інвентар, в них розміщений, утримуються у чистоті. Поточне і генеральне прибирання проводять відповідно до графіку та СОП, розроблених відповідальною особою і затверджених керівником утворювача відходів.

15. Інвентар для прибирання повинен бути окремим для чистих та брудних приміщень управління відходами, мати чітке маркування із зазначенням видів робіт, використовуватись тільки за призначенням і зберігатись окремо в коморах або шафах основних виробничих приміщень.

16. Перед входом до приміщень тимчасового зберігання відходів розміщується вивіска або інформаційна табличка із написом «Медичні відходи. Стороннім вхід заборонено».

17. Підлога приміщень тимчасового зберігання відходів повинна мати герметичну основу із належними стічними особливостями, що очищується та дезінфікується. Вимагається використання герметичних матеріалів для підлоги, таких як полімерні покриття або гумові плити, які забезпечують повну герметизацію та можливість ефективного очищення. Стічні системи повинні включати спеціальні дренажні канали та сифони для забезпечення швидкої та безпечної евакуації рідин.

18. Оздоблення стелі та стін приміщень тимчасового зберігання відходів повинне бути пласким та гладким, забезпечувати їхнє миття та дезінфекцію по всій висоті (наприклад покриватися вологостійкою фарбою).

19. Приміщення тимчасового зберігання відходів обладнується:

1) раковиною для миття рук, яка встановлюється із врахуванням такого: стіна / поверхня, до якої кріпиться раковина для миття рук, оздоблюється водонепроникним покриттям на висоту не менше 31 см над її бортиком;

точка виходу / зливу води зі змішувача повинна знаходитися на висоті не менше 26 см від дна раковини для миття рук;

площа чаші раковини для миття рук повинна бути не менше 0,1 м², причому мінімальний її розмір повинен становити не менше 23 см;

диспенсер з рідким милом встановлюється таким чином, аби під час виходу з нього мило потрапляло в/на раковину для миття рук, а не на підлогу;

диспенсер для одноразових паперових рушників встановлюється таким чином, аби під час взяття паперових рушників вода з рук потрапляла в/на раковину, а не на підлогу. Встановлювати сушарки для рук замість диспенсерів для одноразових паперових рушників заборонено;

біля кожної раковини для миття рук встановлюється ємність для використаних паперових рушників (наприклад, відро з педаллю або тримач для одноразових мішків для відходів);

змішувачі встановлюються на стіну або вмонтовуються у раковину для миття рук та повинні вмикатися без участі рук (функція «вільні руки» – активація ліктем, зап'ястям, ногою або дистанційно (сенсорно));

раковини для миття рук повинні надійно закріплюватися, щоб витримувати вертикальне навантаження не менше 115 кг в будь-якій точці;

2) краном для поливу з регульованим струменем води;

3) вентиляцією (механічною або природньою) та освітленням.

20. До приміщення тимчасового зберігання відходів забезпечується вільний доступ для працівників, які відповідають за видалення відходів, та під'їзд для автомобілів-сміттєвозів / візків.

21. Вхід до приміщень тимчасового зберігання відходів унеможлиблюється для сторонніх осіб. Рекомендовано встановлювати системи моніторингу та контролю за доступом до приміщень тимчасового зберігання відходів.

22. Доступ тварин, в тому числі гризунів і комах, до приміщень тимчасового зберігання відходів повинен бути унеможливлений.

23. Приміщення тимчасового зберігання відходів заборонено обладнувати у безпосередній близькості до місць зберігання харчових продуктів та приміщень для приготування і вживання їжі.

24. У приміщеннях тимчасового зберігання відходів забезпечується зручне розташування місць зберігання інвентарю для прибирання приміщення, ЗІЗ та пакетів або контейнерів для відходів з урахуванням оптимального функціонального обладнання приміщення (розміщувати контейнери для відходів потрібно так, щоб вони не заважали роботі працівників та було забезпечено доступ до їхнього обслуговування).

Х. Вимоги до передавання небезпечних відходів перевізнику або суб'єкту господарювання у сфері управління відходами

1. Утворювачі відходів при передаванні небезпечних відходів перевізнику або суб'єкту господарювання у сфері управління відходами складають акт за формою, наведеною в додатку 5 до цих Державних санітарних норм та правил.

2. Утворювачі відходів сповіщають електронною комунікаційною мережею територіальний орган Державної екологічної інспекції України за місцем провадження діяльності, про передавання відходів перевізнику або суб'єкту господарювання у сфері управління відходами не пізніше ніж за 12 годин до їхнього передавання за формою, наведеною в додатку 5 до цих Державних санітарних норм та правил.

**В.о. Директора Департаменту
громадського здоров'я**

Тетяна СКАПА